

Sermaye Piyasası Kurulundan:

Dayandığı Kanun Numarası ve Tarihi : KHK/91 - 3.10.1983

Resmi Gazete ile Neşir ve İlânı : 26 Nisan 2012 - Sayı: 28275

MENKUL KIYMETLER BORSALARININ KURULUŞ VE ORGANLARINA İLİŞKİN YÖNETMELİK**BİRİNCİ BÖLÜM****Amaç, Kapsam, Tanımlar ve Kuruluş****Amaç ve kapsam**

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmelik; 91 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uyarınca kurulan menkul kıymetler borsalarında sermaye piyasası araçlarının güven ve istikrar içinde işlem görmelerini sağlamak üzere, bu borsaların kuruluş, organlar, teşkilat ve görevlilerinin yetki, görev, sorumluluk ve çalışmalarına ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 91 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

- a) Borsa: Menkul Kıymetler Borsasını,
- b) İlgili Bakan: Sermaye Piyasası Kurulunun ilgili olduğu Bakanı,
- c) 91 sayılı KHK: 3/10/1983 tarihli ve 91 sayılı Menkul Kıymetler Borsaları Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameyi,
- ç) SPK: Sermaye Piyasası Kurulunu,
- d) Sermaye Piyasası Araçları: Menkul kıymetleri ve diğer sermaye piyasası araçlarını,
- e) Üye: Borsada işlem yapmak üzere izin verilen gerçek ve tüzel kişileri, ifade eder.

Kuruluş ve hukuki nitelik

MADDE 4 – (1) Borsalar, 91 sayılı KHK'da yazılı esaslar çerçevesinde teşkilatlanarak, sermaye piyasası araçlarının güven ve istikrar içinde, serbest rekabet şartları altında kolayca alınıp satılabilmesini sağlamak ve oluşan fiyatları tespit ve ilan etmekle yetkili olarak kurulan kamu tüzel kişiliğini haiz kurumlardır.

(2) Borsaların gerekli görülen yerlerde kurulması, SPK'nın önerisi üzerine ilgili Bakanın iznine bağlıdır. Borsaların kurulmasına izin verilirken, ekonominin genel durumu ve görünümü, sermaye piyasalarının derinliği ve gelişmişlik düzeyi, küresel ekonomik koşullar, sistemik risk unsurları göz önünde bulundurulur.

(3) Borsalar, 91 sayılı KHK ve 28/7/1981 tarihli ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu hükümlerine tabidir.

(4) Borsalar, mevzuatla kendilerine verilen görev ve yetkileri kendi sorumlulukları altında bağımsız olarak yerine getirirler ve kullanırlar.

Borsaların organları

MADDE 5 – (1) Borsalar; Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Denetim Kurulu, Komiteler ile Borsa Başkanı ve Borsa Başkanına bağlı Başkanlık Teşkilatından oluşur.

İKİNCİ BÖLÜM**Genel Kurul****Genel kurulun yapısı**

MADDE 6 – (1) Borsaların genel kurulu, borsa üyelerinden meydana gelir ve borsaların üst karar organıdır.

Genel kurulun görev ve yetkileri

MADDE 7 – (1) Genel kurulun görev ve yetkileri şunlardır:

- a) 91 sayılı KHK uyarınca seçimi genel kurula bırakılmış olan yönetim kurulu üyelerini ve denetçileri seçmek ve bunları ibra etmek, ibra edilmeyen yönetim kurulu

üyeleri ile denetçiler hakkında yapılacak işlemleri karara bağlamak, gerektiğinde bunların görevlerine son vermek veya değiştirmek.

b) Mevzuatla seçimi genel kurula bırakılmış komite üyelerini seçmek, değiştirmek veya görevlerine son vermek.

c) Yönetim kurulu tarafından hazırlanan yıllık faaliyet raporu ile denetim kurulu raporunu inceleyip karara bağlamak.

ç) Borsanın bilançosunu ve gelir-gider hesaplarını inceleyerek karara bağlamak ve kesin hesabı onaylamak.

d) Yönetim kurulu tarafından teklif edilen bütçe ve personel kadrosunu kesinleştirmek.

e) Gündemde yer alan diğer hususları görüşüp karara bağlamak.

f) Mevzuatla kendisine bırakılmış diğer görevleri yerine getirmek.

Davet ve gündem

MADDE 8 – (1) Genel kurul, her yıl Nisan-Mayıs aylarında SPK'ca belirlenecek bir tarihte olağan olarak toplanır. Genel kurul, gerekli hallerde SPK'nın daveti üzerine olağanüstü olarak da toplanabilir.

(2) Genel kurulun gündemi, yönetim kurulunca hazırlanarak ilan edilir. Gündem ve davet mektubu üyelere ve SPK'ya toplantı tarihinden en az 15 gün önce taahhütlü olarak gönderilir.

(3) SPK Başkanı ve üyeleri ile SPK tarafından görevlendirilenler oy hakları olmaksızın borsa genel kuruluna katılabilirler.

Toplantı nisabı ve yönetim

MADDE 9 – (1) Genel kurul, üye tam sayısının en az 1/4'ünün katılımı ile toplanır. İlk toplantıda nisap sağlanamadığı takdirde, genel kurul, usulünce tekrar toplantıya davet olunur. İkinci toplantıda, nisap aranmaksızın gündem görüşülerek karara bağlanır. Toplantıya katılan üyelerin veya vekillerinin, ad ve soyadları ile temsil ettikleri üyenin, unvan ve adresini gösteren ve divan başkanı tarafından imza edilen bir cetvel düzenlenerek toplantıya davete ait diğer belgelerle birlikte genel kurul tutanağına eklenir.

(2) Genel kurul toplantısı, Borsa Başkanı tarafından açılır. Başkanlık Divanına, genel kurulca bir başkan ile iki kâtip üye seçilir. Toplantı, divan başkanı tarafından, gündem çerçevesinde yönetilir. Gündem sırasının değiştirilmesi, katılanların salt çoğunluğu ile mümkündür. Gündeme yeni hususların ilave edilebilmesi için üye tam sayısının 2/3'ünün oyu gerekir.

(3) Genel kurulda her üye bir oya sahiptir. Üyeler, oylarını bizzat veya vekilleri aracılığı ile kullanabilirler. Genel kurulda bir kişi birden fazla üyeyi temsil edemez. Oy sayımı ve tasnifi Başkanlık Divanınca yapılır. Divan gerekli gördüğü takdirde oy tasnifi için bir kurul oluşturabilir. Kararlar, bu Yönetmelikte aksi belirtilmedikçe, mevcut oyların çoğunluğu ile alınır. Oylar, katılanların kararı gereğince yazılı veya iş'ari usule göre kullanılır.

Kararlar

MADDE 10 – (1) Genel kurulda verilen kararlar, yapılan seçimlerin sonuçları ve üyelerin beyanları bir tutanağa geçirilir. Borsa Başkanlığı bu tutanağın düzenlenmesi için Başkanlık Divanına yardımcı olur.

(2) Genel kurul tutanakları, Başkanlık Divanı tarafından imzalandıktan sonra, izleyen ilk iş günü SPK'ya gönderilir. Genel kurul kararlarından bütçe ve personel kadrolarının kesinleştirilmesi kararları mali yılbaşından geçerli olmak üzere kararların alındığı tarihte yürürlüğe girer; diğer kararlar ise SPK'nın onayı ile veya bu onayın gecikmesi halinde genel kurul kararlarının SPK'ya sunulmasını izleyen 30 gün içinde yürürlüğe girer.

(3) Genel kurul toplantılarında alınan kararlar, toplantıda hazır bulunmayan veya bulunup da karşı oy veren üyeleri de bağlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yönetim Kurulu

Yönetim kurulunun yapısı

MADDE 11 – (1) Borsalarda bir başkan ve altı üyeden oluşan yedi kişilik bir yönetim kurulu bulunur.

(2) Borsa Başkanı ve yönetim kurulunun üç üyesi, SPK'nın ilgili olduğu Bakanın teklifi üzerine müşterek kararname ile atanır. Yönetim kurulunun diğer üç üyesi, borsaların genel kurullarınca üyeleri arasından grup ayrımı yapılmaksızın seçilir.

(3) Borsa Başkanı ve yönetim kurulu üyelerinin 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Kanununun 48 inci maddesinde sayılan genel şartlara ilave olarak, en az dört yıllık yükseköğrenim görmüş, sermaye piyasaları, bankacılık, ekonomi, maliye veya işletme alanında veya bu alanlarla ilgili hukuk veya mühendislik dallarında en az on yıllık deneyim sahibi olması şarttır.

Görev süreleri, boş üyeliklere seçim ve atama

MADDE 12 – (1) Borsa Başkanının görev süresi dört yıl, yönetim kurulu üyelerinin görev süresi üç yıldır. Borsa genel kurullarınca seçilen yönetim kurulu üyeliklerinin herhangi bir nedenle boşalması hâlinde, borsa genel kurullarınca boşalma tarihinden itibaren otuz gün içinde boş üyelik için seçim yapılır; bu süre zarfında görev yapmak üzere, yönetim kurulunca yeni üye seçilir. Borsa Başkanlığı ve müşterek kararname ile atanan yönetim kurulu üyeliklerinin herhangi bir nedenle boşalması hâlinde, boşalma tarihinden itibaren iki ay içinde ilgili olduğu Bakanın teklifi üzerine müşterek kararname ile atama yapılır.

(2) Borsa genel kurulunun süresi içinde toplanamaması veya genel kurullarca süresi içinde herhangi bir sebeple uygun nitelikte ve yeterli sayıda üye seçimi yapılmaması durumunda ilgili Bakan, söz konusu her bir boş üyelik için öngörülen nitelikleri taşıyan kişileri, genel kurullarca seçim yapılınca kadar görev yapmak üzere yönetim kurulu üyesi olarak re'sen atar.

(3) Yönetim kurulu, mevcut başkan vekilliğinin herhangi bir nedenle boşalması halinde, ilk toplantısında kendi üyeleri arasından bir Başkan Vekili seçer.

Yasaklar

MADDE 13 – (1) Borsa Başkanı, müşterek kararname ile atanan yönetim kurulu üyeleri ile bunların ikinci derece dâhil ikinci dereceye kadar kan ve kayın hısımları; borsanın görev ve yetki alanına giren konularda herhangi bir taahhüt işine giremez, ticaretle uğraşamaz, payları borsada işlem gören ortaklıklarda pay sahibi olamaz, borsada menkul kıymet alım-satım amacı ile dolaylı da olsa emir veremez. Borsa Başkanı ve müşterek kararname ile atanan yönetim kurulu üyeleri; göreve başlamadan önce maliki oldukları, Hazine Müsteşarlığı tarafından çıkarılan borçlanmaya ilişkin menkul kıymetler dışındaki, borsada işlem gören ortaklıklara veya bunların iştiraklerine ait her türlü hisselerini ya da menkul kıymetlerini, üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımları dışındakilere, görev sürelerinin başlamasından itibaren otuz gün içinde satmak veya devretmek suretiyle elden çıkarmak zorundadır. Bu fıkra da belirtilen esaslara aykırı davranan Borsa Başkanı ve müşterek kararname ile atanan yönetim kurulu üyeleri görevlerinden çekilmiş sayılır.

Yönetim kurulunun görev ve yetkileri

MADDE 14 – (1) Yönetim kurulunun görev ve yetkileri şunlardır:

a) Borsa tarafından hazırlanması gereken ve borsanın yetkisinde bulunan yönetmelikleri karara bağlamak.

b) Borsaya ilişkin iç mevzuat niteliğindeki yönetmelik ve yönergeleri yürürlüğe koymak.

c) Borsa üyelik başvurularını karara bağlamak ve gerektiğinde borsa üyelerinin üyelikten geçici veya sürekli çıkarılmasına karar vermek.

ç) Sermaye piyasası araçlarını borsa kotuna alınması veya borsada işlem görmesi ile ilgili başvuruları karara bağlamak.

d) Sermaye piyasası araçlarının işlem göreceği piyasalar, pazarlar, platformlar veya sistemler oluşturmak, bunları gerektiğinde kaldırmak ve bunlara ilişkin her türlü usul ve esasları düzenlemek.

e) Kendisine yardımcı olmak üzere kurulacak komitelere karar vermek, üyelerini seçmek, bunların seçilmelerine ve çalışmasına ilişkin usul ve esasları belirlemek.

f) Borsa işlemlerinde çıkabilecek uyuşmazlıkları inceleyerek sonuçlandırmak.

g) Borsa üyeleri ile bunların temsilci ve yardımcılarını disiplin cezası vermek.

ğ) Kotta kalma veya borsada işlem görme konusunda belirlenen kurallara ve bu amaçla alınan tedbirlere uymayanlara gerekli yaptırımları uygulamak, gerektiğinde sermaye piyasası araçlarını kottan çıkarmak veya borsada işlem görmelerine son vermek.

h) Borsa işlemlerine ilişkin gözetim sistemini kurmak.

1) Başkanlık teşkilatı, hizmet birimleri, organizasyonu, görev tanımları, yetki ve sorumlulukları ile görevlilerin çalışma usul ve esaslarını belirlemek.

i) Borsa organlarında görev alanların ve Borsa personelinin ücret, özlük ve mali haklarını, tazminat, ikramiye ve her türlü sosyal hak ve yardımlarına ilişkin düzenlemeleri karara bağlamak.

j) Borsa personelinin işe alınmaları, işten çıkarılmaları, nitelikleri, ilerleme ve yükselmeleri, performans ölçütleri, ödev, sorumluluk ve yükümlülükleri, uymaları gereken yasaklar ile disiplin konularını yönerge ile düzenleyerek yürürlüğe koymak.

k) Borsa gelir kalemlerinin miktar ve oranları ile bunların tahsil zaman ve şekillerini tespit etmek.

l) Borsanın bütçesini, gelir ve giderlere ilişkin kesin hesabını ve yıllık faaliyet raporunu görüşüp karara bağlamak ve genel kurula sunmak.

m) Borsanın personele ilişkin kadrosunu hazırlayarak genel kurula sunmak.

n) Yetkisindeki satın alma, satma, yapım ve kiralama ile bunların finansmanı konularındaki önerileri görüşüp karara bağlamak.

o) Borsa Başkanının önerisi üzerine, başkan yardımcısı ve müdür ile bunların dengi personelinin atamasını yapmak.

ö) Sulh, ibra, ferağ, tahkim, bağış ve yardım da dahil olmak üzere borsanın üçüncü kişilerle olan alacakları, hakları ve borçları hakkında her türlü işleme karar vermek.

p) Borsanın karşı karşıya bulunduğu risklerin yönetimine ilişkin strateji ve politikalara karar vermek, risklerin etkin bir şekilde yönetilmesi için gerekli önlemleri almak.

r) Yabancı borsa veya kuruluşlarla işbirliği anlaşmaları yapmak.

s) Atamasını yaptığı personelin temsil ve imza yetki sınırlarını belirlemek.

ş) Borsanın çalışmaları hakkında Borsa Başkanından bilgi istemek, çalışma sonuçlarını değerlendirmek ve özel denetim yapılmasını istemek.

t) Kendi çalışma kural ve yöntemlerini saptamak.

u) Mevzuatla verilen sair görevleri yerine getirmek.

(2) Yönetim Kurulu, yürürlükteki mevzuata göre yetki alanına giren konularda tam yetkilidir. Bu yetkiler genel kurulca kısıtlanamaz. Yönetim Kurulu, görev ve yetkilerinden bir kısmını, sınırlarını açıkça belirlemek ve yazılı olmak kaydıyla, Borsa Başkanına devredebilir.

Toplantı, karar nisabı ve çalışma esasları

MADDE 15 – (1) Borsaların yönetim kurulu, Borsa Başkanı dâhil en az dört üyenin hazır bulunması ile toplanır. Kararlar, katılanların oy çokluğu ile alınır. Oylamalarda çekimser oy kullanılmaz; oyların eşitliği hâlinde Borsa Başkanının oyu doğrultusunda karar alınır.

(2) Yönetim kurulunun çalışma usul ve esasları yönetim kurulunca belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Denetim Kurulu ve Komiteler**

Denetim kurulunun yapısı

MADDE 16 – (1) Borsaların denetim organı, borsa genel kurulu tarafından, genel kurul üyeleri arasından veya dışarıdan 2 yıl için seçilen 2 denetçiden teşekkül eder. Genel kurul, ayrıca 2 yedek denetçi de seçer. Denetçilerden biri, her yıl olağan genel kurul toplantısında yenilenir. Aynı kişinin yeniden seçilmesi mümkündür.

(2) Denetçilerin, Türk vatandaşı olması, kamu haklarından yasaklı olmaması, 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına mahkûm olmamış olması, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 282 nci maddesinde düzenlenen suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama ve 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen terörün finansmanı suçlarından mahkûm olmamış olması ve iflas etmemiş olması şarttır.

(3) Denetçiliklerden birinin boşalması halinde, boşalan denetçiliğin görev süresi, yerine geçen yedek denetçi tarafından tamamlanır.

Denetim kurulunun görev ve yetkileri

MADDE 17 – (1) Denetçiler, borsaların hesap ve işlemlerini, kanun, kararname, yönetmelik, tebliğ, SPK ve borsa genel kurul kararları çerçevesinde denetlemekle görevli ve yükümlüdürler.

(2) Denetçiler yönetim kurulu toplantılarına oy hakkı olmaksızın katılabilirler; ancak denetçiler yönetime müdahale edemez, görüşlerini yazılı olarak borsa başkanlığına bildirir ve bir örneğini de SPK'ya gönderirler. Bu raporlardaki işlemlerle ilgili hususlarda yönetim kurulu uygun gördüğü tedbirleri alır.

(3) Borsa Başkanlığı, denetçilerin talep edeceği bütün bilgi ve belgeleri vermekle yükümlüdür.

(4) Denetçiler, her yılsonunda borsanın işlem ve hesapları hakkında hazırlayacakları raporu genel kurula sunarlar. Denetçiler, gerekli gördükleri takdirde ara raporlar hazırlayıp görüşlerini ilgili mercilere duyururlar.

Komiteler

MADDE 18 – (1) Borsada, bu Yönetmelik ile yönetim kuruluna verilen görevlerin yerine getirilmesinde, yönetim kuruluna yardımcı olmak üzere işin niteliğinin gerektirdiği sayıda komite kurulabilir.

(2) Komitelerin kurulmasına, üyelerinin seçilmesine, çalışmalarına ilişkin usul ve esaslar yönetim kurulu tarafından belirlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Borsa Başkanı ve Başkanlık Teşkilatı

Borsa Başkanı

MADDE 19 – (1) Borsa Başkanı, borsa yönetim kurulunun ve başkanlık teşkilatının da başkanı olup, borsanın genel yönetim ve temsilinden sorumludur. Bu sorumluluk, her türlü borsa faaliyetlerinin ve çalışmalarının yürütülmesi, denetlenmesi, değerlendirilmesi ve gerektiğinde kamuya duyurulması görev ve yetkilerini kapsar.

(2) Borsa Başkanının herhangi bir nedenle görevde bulunmadığı hallerde 91 sayılı KHK ve ilgili mevzuatla Borsa Başkanına verilmiş olan görev ve yetkiler Borsa Başkanı Vekili tarafından yerine getirilir. Ancak, Borsa Başkanının 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu ve ilgili mevzuat uyarınca görev ve yetkilerini uzaktan elektronik imza ile yerine getirebildiği durumlar saklıdır.

Borsa Başkanının görev ve yetkileri

MADDE 20 – (1) Borsa Başkanının görev ve yetkileri şunlardır:

a) Borsayı mevzuat hükümleri, genel kurul ve yönetim kurulu kararları çerçevesinde yönetmek.

b) Yönetim kurulu toplantılarının gündemini, gününü ve saatini belirlemek ve toplantıları idare etmek.

c) Yönetim kurulu kararlarının tebliğini sağlamak, bu kararların gereğinin yerine getirilmesini temin etmek ve uygulanmasını izlemek.

ç) Çalışma birimlerinden gelen yönetim kurulunca karara bağlanması gereken önerilere son şeklini vererek yönetim kuruluna sunmak.

d) Borsa bünyesindeki piyasalar, pazarlar, platformlar ve sistemlerin çalışma düzenini sağlamak.

e) Borsada oluşturulmuş komiteler arasında veya komiteler ile yönetim kurulu arasında koordinasyon sağlamak.

f) Borsa hizmet birimlerinin uyumlu, verimli, disiplinli ve düzenli bir biçimde çalışmasını sağlamak, hizmet birimleri arasında çıkabilecek görev ve yetki sorunlarını çözmek.

g) Yönetim kurulunun belirlediği stratejilere, amaçlara ve hedeflere uygun olarak borsanın yıllık bütçesini hazırlayarak yönetim kuruluna sunmak.

ğ) Borsanın finansal tablolarını ve yıllık faaliyet raporlarını hazırlamak, bunları yönetim kuruluna sunmak.

h) Yurt içinde ve yurt dışında Borsanın diğer kuruluşlarla ilişkilerini yürütmek ve borsayı idari makamlara, yargı organlarına ve üçüncü kişilere karşı temsil etmek.

1) Yetkisine bırakılan konularda uygulamayı düzenlemek ve yönlendirmek üzere genelgeler ve talimatlar çıkarmak.

i) Borsa tarafından açıklanması gereken bilgilerin, borsada oluşan fiyatların ve istatistiklerin düzenli olarak yayınlanmasını sağlamak.

j) Hizmet birimlerinin yıllık çalışma programlarını onaylamak ve gerektiğinde değişiklik yapmak.

k) Gerekli görülmesi halinde, Borsa hizmet birimlerine mevcut görev tanımları dışında Borsa faaliyetleri ve işleriyle ilgili görevler vermek.

l) Borsa teşkilatı ve hizmet birimlerinin çalışma ve faaliyet sonuçlarını değerlendirmek; gözetim, denetim, inceleme, araştırma ve soruşturma raporlarını karara bağlamak, sonuçlardan ve önerilerden gerekli gördüklerinin uygulanmasını sağlamak.

m) Yönetim kurulu tarafından atananlar dışındaki borsa personeli atamak.

n) İzin, hastalık, yurt içi ve yurt dışı görevlendirmeler nedeniyle veya görevden ayrılma ve alınma durumunda başkan yardımcılığı ve müdürlükler ile bunların dengi kadroların boşalması halinde, yerlerine vekâleten görevlendirmeler yapmak.

o) Borsa faaliyetlerinin yürütülmesi, borsanın yönetimi ve temsili ile ilgili olarak bu Yönetmelikte açıkça düzenlenmemiş olan diğer her türlü görevleri yerine getirmek ve yetkileri kullanmak.

(2) Borsa Başkanı, yönetim kuruluna ilişkin olmayan görev ve yetkilerinden bir kısmını, sınırlarını açıkça belirlemek ve yazılı olmak kaydıyla, alt kademelere devredebilir.

Başkanlık teşkilatı

MADDE 21 – (1) 91 sayılı KHK, bu Yönetmelik ve ilgili mevzuatla borsalara verilmiş görevlerin yerine getirilmesi ve yetkilerin kullanılmasına ilişkin hususların düzenlenmesine yönelik olarak; borsaların başkanlık teşkilatı, hizmet birimleri, organizasyonu, görev tanımları, yetki ve sorumlulukları ile görevlilerin çalışma usul ve esasları Borsa Başkanının teklifi üzerine yönetim kurulunca yürürlüğe konulacak teşkilat yönergesinde gösterilir.

Borsa personeli

MADDE 22 – (1) Borsaların işleri, borsa personeli eliyle yürütülür. Borsa personeli, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa tabi olarak çalıştırılır.

(2) Kamu haklarından yasaklı olanlar, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına mahkûm olanlar, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 282 nci maddesinde düzenlenen suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen terörün finansmanı suçlarından mahkûm olanlar, iflas etmiş olanlar, 14/1/1982 tarihli ve 35 sayılı Ödeme Güçlüğü İçinde Bulunan Bankerlerin İşlemleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye göre kendisi veya ortak veya yöneticisi olduğu kuruluşlar hakkında tasfiye kararı verilmiş olanlar, borsa bankerliği belgesi veya borsa üyelik belgesi iptal edilmiş kuruluşların yöneticileri ve bu iptalde sorumluluğu bulunanlar, borsada görevlendirilemezler. Borsa personeli için aranan kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına mahkûm olmama şartı, borsa başkan yardımcılığı için bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına mahkûm olmama şeklinde aranır.

(3) Borsa personeli, Borsada işlem gören herhangi bir sermaye piyasası aracının alım satımı; Borsada işlem gören herhangi bir sermaye piyasası aracının yurtiçi ve yurtdışı diğer borsalarda da işlem görmesi halinde, bu sermaye piyasası aracının alım satımı; dayanağı Borsada işlem gören sermaye piyasası araçları veya Borsa endeksleri veya göstergeleri olan türev araçların alım satımı amaçlarıyla kendileri, eşleri, birinci derece kan ve sıhrî hısımları hesabına doğrudan veya dolaylı olarak yurtiçi ve yurtdışı borsalarda veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda emir veremez ve işlem yapamaz.

(4) Borsa personelinin işe alınmaları, işten çıkarılmaları, nitelikleri, ilerleme ve yükselmeleri, performans ölçütleri, ödev, sorumluluk ve yükümlülükleri, uymaları gereken yasaklar ile disiplin konuları yönetim kurulunca yürürlüğe konulacak yönerge ile belirlenir.

Ücretler, mali ve diğer sosyal haklar

MADDE 23 – (1) Borsa organlarında yönetim kurulu başkan ve üyesi, denetçi, komite başkan ve üyesi sıfatıyla görev alanlar ile borsa personeli ve borsa işlerinde çalışan diğer kişilerin her türlü ücret, tazminat, ikramiye, mali ve özlük hakları, sosyal hak ve yardımları

ile hizmet ikramiyesi, kıdeme teşvik primi, bireysel emeklilik katkı payı, insan kaynakları stratejileri kapsamında gerektiğinde işten ayrılmalarının teşvikine ilişkin ödemeler ve benzeri her çeşit hak ve menfaatler bir yönerge ile belirlenir ve ödenecek yıllık tutarlar genel kurulca kesinleştirilecek bütçede gösterilir.

(2) Borsa Başkanı ve borsa personelinin, borsayı temsilen görev yapmakta olduğu iştiraklerden alacağı ikramiye, huzur hakkı, prim ve her ne ad altında olursa olsun benzeri yıllık nakdi menfaatlerin toplamı, aynı yıl içinde borsadan aldığı yıllık ücret toplamını geçemez. Tahakkuk ettirilen nakdi ödemelerin bu sınırı aşan kısmı borsaya ödenir.

ALTINCI BÖLÜM

Gözetim, Denetim ve İşbirliği

Borsaların denetlenmesi

MADDE 24 – (1) SPK, borsaların; sermaye piyasası araçlarının kota alınmasına, kottan çıkarılmasına ve borsada işlem görmesinin durdurulmasına, emirlerin iletilmesine ve eşleştirilmesine, gerçekleştirilen işlemlere ilişkin yükümlülüklerin zamanında yerine getirilmesine, piyasaların oluşturulmasına, işletilmesine ve yönetilmesine ilişkin borsa işlemlerinin ve bunların gözetiminin denetim merciidir. SPK, bu kapsamda her türlü bilgi ve belgenin arızı veya periyodik olarak gönderilmesini ve her türlü teknik desteğin verilmesini söz konusu borsalardan yazılı olarak isteyebilir.

(2) İlgili Bakan, gerek görürse menkul kıymet borsalarını denetlettirebilir.

Borsaların düzenleme, gözetim ve denetim yetkisi

MADDE 25 – (1) Borsalar mevzuatla kendilerine verilen yetki ve görevlerle ilgili olarak düzenlemeler yapmaya, bunları uygulamaya, gerekli tedbirleri almaya, bu düzenlemelere tabi kişi, kurum ve kuruluşlar nezdinde bunlara uygun hareket edilip edilmediği ve kendilerine gönderilen bilgilerin doğru olup olmadığını denetlemeye ve gerektiğinde yaptırımlar uygulamaya görevli ve yetkilidir.

(2) Borsalar işlemlerin açık, düzenli ve dürüst bir şekilde gerçekleşmesinin sağlanması ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa aykırılık oluşturacak şekilde gerçekleştirilen işlemlerin tespit edilmesi amacıyla bünyelerinde gerekli gözetim sistemini kurarlar ve bu kapsamda piyasa, pazar, platform, sistem, menkul kıymet, üye ve ihraççı bazında ve/veya emir veren veya işlem yapan gerçek ve tüzel kişiler ile ilgili olarak her türlü önleyici tedbirleri alabilirler. Borsalar gözetim konusunda kendilerine Kurulca verilecek diğer görevleri de yerine getirirler.

(3) Borsalar ve görevlileri; borsaların iş ve işlemleri ile ilgili olarak gerekli gördükleri hususlarda bünyelerindeki piyasa, pazar, platform ve sistemlerde işlem yapmakla yetkilendirilmiş üyeler, sermaye piyasası araçları borsalarda işlem gören ihraççılar, kurucular, takas ve saklama kuruluşları ile emir veren veya işlem yapan gerçek ve tüzel kişilerden bilgi ve belge istemeye, inceleme yapmaya, sözlü ve yazılı beyanlarını almaya, gerekli tutanakları düzenlemeye yetkilidirler.

(4) Bu madde kapsamındaki gözetim ve denetim faaliyetleri ile bu faaliyetleri yürütecek birimin çalışma usul ve esasları, yönetim kurulunca hazırlanarak SPK'nın onayı ile yürürlüğe konulan bir yönetmelikle düzenlenir.

İşbirliği

MADDE 26 – (1) 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununda düzenlenen suçlar ile piyasa bozucu eylemlerin önlenmesi, gözetimi veya denetimi ile düzenlemelerin etkin bir şekilde uygulanması amacıyla, SPK tarafından belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde, borsalar ve diğer ilişkili kurumlar gerekli her türlü teknik destek alıp verme, yardım ve bilgi paylaşımında bulunma yetki ve sorumluluğuna sahip olurlar.

(2) Borsalar, gözetim ve denetim faaliyetleri kapsamında, yabancı borsalar ve uluslararası kuruluşlar ile karşılıklılık ilkesi çerçevesinde işbirliği ve bilgi paylaşımında bulunma yetkisine sahiptirler.

(3) Borsalar, gözetim ve denetim başta olmak üzere faaliyet alanlarına giren konularda kamu kurum ve kuruluşlarından etkin işbirliği kapsamında yardım ve destek talep edebilirler.

(4) Bu madde kapsamında yapılan bilgi paylaşımı, işlem ve eylemler 91 sayılı KHK, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu, bu Yönetmelik ve ilgili diğer mevzuatta yer alan sır saklama yükümlülüğüne ve gizlilik kurallarına aykırılık oluşturmaz.

YEDİNCİ BÖLÜM

Mali Hükümler, Çeşitli ve Son Hükümler

Borsaların gelirleri

MADDE 27 – (1) Borsaların gelirleri şunlardır:

- a) Borsa üyelerinden tahsil olunacak giriş aidatı,
- b) Borsa üyelerinden tahsil olunacak yıllık aidatlar,
- c) Menkul kıymetlerin kotasyon ücretleri,
- ç) Borsa işlemlerinin tescil ücretleri,
- d) Disiplin cezası nedeniyle tahsil olunan paralar,
- e) Kurtaj ücretlerinden borsa yönetimine ödenecek paylar,
- f) Borsa yönetim kurulunca belirlenecek sair aidat, ücret ve tarife payları,
- g) Sair gelir ve bağışlar.

(2) Bu maddede belirtilen gelir kalemlerinin, sair gelir ve bağışlar dışında kalanların miktar ve oranları ile bunların tahsil zaman ve şekilleri yönetim kurulunca belirlenir ve SPK onayı ile yürürlüğe girer.

Borsaların bütçesi ve personel kadroları

MADDE 28 – (1) Borsalar özel bütçe ile idare olunur. Bütçe yılı takvim yılıdır.

(2) 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca, borsaların bütçeleri ve personel kadroları yönetim kurullarının teklifi üzerine genel kurullarınca kesinleştirilir ve yılbaşından itibaren yürürlüğe girer. Bütçe ve personel kadrolarına ilişkin teklif bütünüyle red olunamaz. Genel kurulda bütçede ve personel kadrolarında değişiklik yapılması üye tam sayısının en az 2/3'ünün kabulü ile mümkündür. Ancak bütçede gider artırıcı veya gelir azaltıcı değişiklik yapılamaz.

(3) Herhangi bir nedenle bütçenin kesinleşmemesi halinde, bütçe kesinleşinceye kadar geçen yıl bütçesinin uygulanmasına devam olunur. Bütçenin kabulüne kadar yapılan işlemler yeni yıl bütçesine göre yapılmış sayılır ve kullanılan ödenekler yeni yıl bütçesinden düşülür. Tahsil edilen gelirler de yeni yıl bütçesine mal edilir.

Yatırım harcamalarının finansmanı

MADDE 29 – (1) Borsaların ihtiyaçları göz önünde bulundurularak bütçeleri dahilinde bina satın alınması, yaptırılması, kiralanması ve teçhizi için gereken yatırım harcamalarının finansmanı borsa yönetim kurullarınca karara bağlanır. Ancak, kararın alındığı tarihten itibaren on beş gün içinde ilgili Bakana bilgi verilir.

Borsa faaliyetlerinin geçici olarak durdurulması

MADDE 30 – (1) Borsalarda olağandışı menfi gelişmelerin olması halinde, borsaların geçici olarak kapatılmasına karar verilebilir.

(2) Borsaların üç güne kadar geçici olarak kapatılmasına karar almak Borsa Başkanına aittir.

(3) Borsa yönetim kurulunun talebi üzerine borsaların on beş güne kadar geçici olarak kapatılmasına SPK; SPK'nın talebi üzerine bir aya kadar geçici olarak kapatılmasına karar almak ilgili Bakanın yetkisindedir.

(4) Borsaların bir aydan fazla süre ile geçici olarak kapatılmasına karar vermeye, ilgili Bakanın önerisi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Sır saklama yükümlülüğü

MADDE 31 – (1) Borsaların başkanı, yönetim kurulu üyeleri, denetçileri, komitelerin üyeleri ve personeli sıfat ve görevleri dolayısıyla öğrendikleri; borsaya ve borsayla ilişkisi olan ortaklık, kurum ve diğer her türlü gerçek ve tüzel kişilere ait sırların gizliliğine uymak ve sırları mevzuatla görevli ve yetkili kılınmış kişi ve mercilerden başkasına herhangi bir suretle açıklamamak, kendilerinin veya üçüncü kişilerin yarar ve zararına kullanmamakla yükümlüdürler. Bu yükümlülük, ilgililerin borsadaki görevlerinden ayrılmalarından sonra da devam eder.

Cezai sorumluluk

MADDE 32 – (1) Borsaların malı, Devlet malı hükmündedir.

(2) Borsaların başkanı, yönetim kurulu üyeleri, denetçileri, komite üyeleri ile personeli görevleriyle bağlantılı olarak işledikleri suçlar ile bunlara karşı işlenen suçlardan dolayı sorumluluklarında ve soruşturulmalarında Sermaye Piyasası Kanununun 25 inci maddesi hükmü uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan hükümler, atıflar ve hüküm bulunmayan haller

MADDE 33 – (1) Diğer mevzuatta, bu Yönetmeliğin kapsamı ile ilgili konularda, 2/10/1984 tarihli ve 84/8581 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Menkul Kıymetler Borsalarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmeliğe yapılan atıflar bu Yönetmeliğe yapılmış sayılır.

(2) 19/2/1996 tarihli ve 22559 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Teşkilat, Görev ve Çalışma Esasları Yönetmeliği” yürürlükten kaldırılmıştır.

(3) 91 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve bu Yönetmelik uyarınca çıkarılacak yönetmelik ve yönergeler yürürlüğe girinceye kadar, bu hususlara ilişkin mevcut düzenlemelerin bu Yönetmeliğe aykırı olamayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

(4) Bu Yönetmelikte yer almayan ya da açıklık bulunmayan konularda ortaya çıkabilecek tereddütlere ilişkin olarak ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde karar vermeye, uygulamayı düzenlemeye ve yönlendirmeye SPK yetkilidir.

Yürürlük

MADDE 34 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 35 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Sermaye Piyasası Kurulunun ilgili olduğu Bakan yürütür.